

AFRODISYAS'TAKİ soygunla ilgili soruşturma, polis ve Eski Eserler Genel Müdürlüğü müfettişlerince sürdürülüyor. Şu ana kadar ilgililer soygunla ilgili tek bir ip ucu ele geçiremediler. Bu arada hakkında bazı iddialar ortaya atılan Afrodisyas kazılarını yöneten Prof. Kenan Erim de Afrodisyas'a henüz gelmedi. Bir yetkili, "Geçen yıllarda bir adamı trafik kazası yaptığı için iki gün içinde Amerika'dan uçakla gelen Kenan Erim, 20 milyonluk soyguna rağmen kılıcı kıpırdatmıyor" dedi. Resimde soyulan depo önündeki antik eserler görülüyor.

BİZİ AFRODISYAS'A SOKMAYAN BEKÇİ

Çalınan

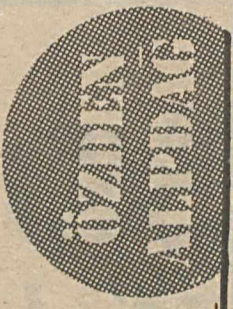
eserlerin piyasa değeri 25-30 milyon lira, gerçek değerini bilen müze 100 milyon bile verebilir...

TARİHİ eser soygunuyla ilgili olarak üçü bekçi, ikisi sivil beş kişi tutuklandı. Resimde olayla ilgili olarak tutuklanan Nevzat Çınar, Mehmet Özer ve Süleyman Ayhan adlı bekçiler görülüyor.

Afrodisyas soygununu

EGE'DE BÜYÜK SOYGUNLAR

MÜZE yetersizliğinden Ege'deki kıymetli eserler depolarda, ya da açıkta bırakılıyor. eserler arasında kıymetli lahitler de var. Resimde Afrodizyas ta soyulan depo önündeki müşterem lahitlerden biri görülmüyor...

Çalınan eserlerin piyasa değeri 25-30 milyon lira, gerçek değerini bilen müze 100 milyon dahi verebilir.

AFRODİSYAS SOYGUNU

Geyre'li köylülere göre soygun 1969'da başladı

Şüpheler Profesör Kenan Erim'de toplanıyor

MITOLOJİ yazarlarına göre Güzelik Tanrıçası Afrodit ile Tanrılar Tanrısı Zeus'un gizli ilişki buluşup seviştiği bir aşk mabediymiş Afrodisi yas.. İzmir'li Homer, ünlü eseri İlyada'nda bu gizli aşka dile getirmiş; Zeus, Hera'dan ve diğer kadıncağ, çirkin karlılarından kurtulur kurtulmaz soluğu Afrodit'in aşk ülkesi Afrodisias'ta almış... Afrodit'in aşk mabedinin de günlerce yaşar, Afrodit'i Afrodisias'ta bırakır, daha bir güçlü kuvvetli dönermiş Olimpos'a.. Afrodit de başlanmış bu rada süt banyolarına.

AFRODİT HEYKELLERİNİN BULUNUŞU ŞAMPANYAYLA KUTLANDI

VE, Afrodisias heykeliçlik okulunun ünlü ustaları, güzellik güzel Afrodit'e adaklar sunarlar.. Tam dörtbin yıl top rak altında kalmış bu eserler... Mermerle can veren büyük ustaların yapıları onbeş yıl önce arkeolog Kenan Erim tarafından taprak altından çıkarıldığına da yet.yerinden oynanmış... Güzelik Tanrıçası Afrodit'in, çilçilginlik ve durgunluk dönenemlerine ait iki heykelinin çıkarıldığı gün, Türk arkeolog - Amerikan uyruklu - Kenan Erim işçilerle şampanyalar patlatmış.. Kenan Erim'e göre bu heykeller, ünlü Milo Venüs'ü kadar kıymetliymiş...

EVET, bir zamanlar dünyanın sanat merkeziymiş Afrodisias.. Ama, şimdi o güzelim kentte baykuşlar ötüyor. Anadolu'yu saran ahtapotun kolları büyük bir soygunla beslenirken, Afrodisias kenti harabeleri üzerine kurulan Geyre köyü suskunluğa bürünüyor.. Kimse konuşmuyor, kimsenin ağzını bıçak açmıyor Geyre'de. Acaba, her şey 12 Şubat'ı, 13 Şubat'a bağlayan gece mi olmuş? İçinde bir sanat hazinesi gizli Afrodisias'taki depo acaba bir gece içinde mi soyulmuştu? Olaya el koyan müfettişler bu soruya cevap ararlarken, şöyle diyor Geyre liler:

"Bu soygun 7-8 yıldır bütün hızıyla sürüp gidiyordu..."

NE zaman bir antik kent, müze soyulsa bir kor düşer içime ve sorarım kendi kendime:

"Bu talan ne zaman

bitecek, tarihimizi, kültürümüzü saran ahtapot ne zaman doycak ve durduracak bu soygunu?" diye.

AFRODISIAS'a ilk kez 30 Ekim 1967'de gitmişim. İzmir'li tercüman rehber dostlarca düzenlenmiş bir geziydi bu... Afrodisias kazıları yeni yeni başlamıştı. Tanımak istiyorduk Afrodisias'ı. Başımızda da üstad Musa Baran vardı. Bir süre harabeleri dolaştıktan sonra, antik hazinelerin, kazıdan çıkan heykellerin saklandığı depoya girmek istemiştik de, "Acaba Prens kızmaz mı?" demişti müze bekçisi.. Ve yıllar sonra Karacasu Belediyesi Başkan Yıldıız Naldir Ünlü ile bir sohbet öğrenmiştim prensin kim olduğunu. Geyre köyü halkı Kenan Erim'e, meğer, "Afrodisias Prensi" adını takmışmış...

DEPOYU gezerken sormuştum Musa Baran'a "Hocam bu köhne deposeda bir sanat hazinesi duruyor. Hiçbir korunma tertibatı da yok. Burası olsa olsa hayvan damı olur. Bir omuzla yıkılacak depoya milyonlar koymamaz mı?... Kuşadası'nda ki Turizm Seminerinde Afrodisias soygununu duyduğumda hatırlamıştım birden bu konuşmayı.."

AYDIN Valisi Zekâi Gümüşdis, "Bu korkunç bir soygun" diye vermişti haberi bize.. Arkeoloji tarihinde bomba gibi patlamıştı soygun.. Ama polis olaydan 24 saat sonra haberdar olmuştu.. Her taraf didik didik aranmış, bugünkü piyasa değeri 25-30 milyon liramin üzerinde kabul edilen tabii eserlerin değerini bilen bir müze, soygunculara 100 milyon da odayebilir - eserlerden zırmık bulunmamıştı.. Aydın Emniyet Müdürlüğü Teknik Büroda görevli tecrübeli bir memur, "Olmaz, diyorodun.. Böylesine büyük bir soygundan sonra içerde parmak izleri gerekirdi.." "Yani" diyorum.. "Yani si manisi bu kardedim. Bu depo yeni soyulmuş.. Olayı cevaplıyor benii.. Olayın soruşturmasını üzerine alan Karacasu savcısı Kenan Özer de aynı kanıda anlayabildiğim kadariyle. Ancak soruşturma safhasında olduğundan tüm resmi ağzı lar susuyor.. köylüler ise tutuklanıyorodu..."

TUTUKLANAN üç depo bekçisiyle cezaevinde görüşmüşüm.. Birşey bilmiyorlar, birşey duymamışlardı... 30'dan fazla heykelin çaldığı gece, bir "çit" sesi bile duymamıştı bekçiler...

Resmi ağzılar susadur sun, şöyle konuşuyordud Geyre köyü halkı:

"Bu depo 14 yıldır buradadır. Bizler köyümüzü ze canlılık veren bu eserleri kendi camımızdan çok koruruz. Dikkat edin, 14 yıl el sürülmeven depo, tam içindeki eserlerin müzeye nakledileceği günlerin arifesinde soyuluyor.. Biz biliyoruz, bu soygun ta 1969 yılından beri devam ediyor. Bazı gazetelerde yıllar önce yazılar bile çıktı.. Yıllardır depoya soyanlar tam eserler müzeve nakledilecekten, suçlarının ortaya çıkacağını anlayıp, bu oyunu sahnelediler..."

SORUŞTURMA sürüp gidiyor Afrodisias soygunu üzerine.. Bazı şüpheleri var resmi makamların.. Prens'e kadar uzanan şüpheler.. Ama, tabii bunlar şimdilik ispatlanmamış varsayımlar.. Umudumuz soygunu yapanların, gerçek soyguncuların yakalanması, ahtapotun kolunun kesilmesi. Biliyoruz; bu soygun Anadolu'daki büyük soygunların ne ilki, ne de sonuncusu olacak. Doymayan ahtapot, Anadolu toprağım soydukcça beslenecek, soydukcça beslenecek. Biz bu yazı dizimizde, Ege'deki büyük soygunları anlatmaya çalışacağız sizlere..."

YARIN: TRUVA'LI HELEN'İN HAZİNESİ KAÇIRILYOR..

TOPRAK altındaki antik eserler kadar, Ege sahilleri de antik eserler yönünden çok zengin. Birçok amatör balıkadamı, özellikle turizm sezonunda, turist olarak geldikleri ülkemizde izinsiz aramaları yapıp, milyonlarca değerindeki eserleri yurt dışına kaçırıyorlar. Resimde Ege'deki sualtı araştırmalarından bir görünüş...

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Jale İnan Arşivi

JALARC0700304